

TERMES DE REFERÈNCIA

AVALUACIÓ MIXTA DEL PROJECTE

“AVALUAR PER A TRANSFORMAR. EINES PER APLICAR A L’AULA”

Entitat: Edualter

Localització: Catalunya

Període d’execució: 1/12/2020 a 31/05/2022

Número d’expedient: ACC010/20/000098

- 1) Introducció
- 2) Antecedents
- 3) Objectius i abast de l'avaluació
- 4) Pla de treball i metodologia
- 5) Productes esperats
- 6) Autoria i publicació
- 7) Pla de comunicació i difusió dels resultats
- 8) Presentació propostes

1) INTRODUCCIÓ

Aquesta actuació s'emmarca dintre del projecte "Avaluar per a Transformar. Eines i recursos per a l'aula", executat per Edualter, i cofinançat per l'Agència Catalana de Cooperació per al Desenvolupament (ACCD) convocatòria 2020, Línia 2 (Projectes d'Educació per al Desenvolupament), i cofinançat per l'Ajuntament de Barcelona, Programa d'Educació per la Justícia Global 2019 (en col·laboració amb l'Escola de Cultura de Pau). El projecte es proposa contribuir a donar valor, enfortir i consolidar els processos d'educació crítica i transformadora que es duen a terme en escoles i instituts, fomentant la millora de capacitats de docents i persones tècniques d'entitats per avaluar les transformacions que generen aquest tipus d'actuacions.

Es tracta de dur a terme una avaluació mixta del projecte, en la qual hi intervindrà una persona o equip avaluador extern, juntament amb l'equip de coordinació del projecte i les persones participants.

Edualter treballa per fomentar una educació que promogui l'equitat de gènere, la interculturalitat, la cultura de pau, els drets humans, la ciutadania i la governança democràtica, la sostenibilitat i justícia econòmica, social i ambiental. Partint d'una perspectiva crítica i transformadora de l'educació orientada a la justícia global i d'una concepció complexa, flexible, dinàmica, globalitzadora i problematitzadora de qualsevol intervenció educativa.

1.1. Resum del projecte

El projecte es proposa millorar la forma com avaluem les accions d'Educació per al Desenvolupament i la Justícia Global (EPDJG) que es duen a terme en l'àmbit escolar, no només pel que fa als aprenentatges que generen, i a la transferència que es fa d'aquests aprenentatges en diferents contextos, sinó també en relació a les transformacions que es produeixen tant a nivell personal, com en les relacions d'aula, en l'organització del centre i en l'entorn com a resultat d'aquestes intervencions.

1.2. Disseny de la intervenció: Objectius i resultats previstos

L'**Objectiu General** del projecte es va definir com: Es contribueix a donar valor, enfortir i consolidar els processos d'EpD que es duen a terme a escoles i instituts

L'**Objectiu específic**: Es milloren les capacitats de docents i persones tècniques d'entitats per avaluar els canvis que generen les actuacions d'EpD en els diferents contextos educatius (aula, centre, entorn).

Els resultats proposats per assolir aquests objectius són:

R.1. Els col·lectius participants disposen de criteris i instruments per avaluar la transformació generada per les accions d'EpD que duen a terme al territori;

R.2. S'apliquen i validen els criteris i instruments per avaluar les transformacions generades en les actituds de l'alumnat, la dinàmica de l'aula, l'organització del centre, l'entorn, per les accions d'EpD al territori;

R.3. S'actualitza i difon una plataforma online que permet fer operatius els criteris i instruments d'avaluació del canvi elaborats, i vincular-los amb el currículum oficial

2) ANTECEDENTS

El projecte, iniciat l'any 2019 amb el suport de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona. s'emmarca en el treball que venim desenvolupant en els darrers 10 anys de reflexió i concreció del Model curricular *Competències i EpD per Transformar el Món*. Durant el curs 2019 - 2020 es va dur a terme un treball de formació i reflexió amb un grup de docents i persones d'entitats en el marc del Seminari "Avaluar per Transformar" realitzat de gener a maig de 2019, sobre com avaluar el canvi d'actituds i la transformació generades per les accions d'EpD.

Durant el curs 2020 - 2021 hem impulsat una segona etapa, orientada aprofundir i concretar aquestes reflexions, per mitjà de l'elaboració de criteris i instruments que permetin avaluar els canvis que generen les accions d'EpD en els diferents nivells dels processos educatius (personal, aula, centre educatiu i entorn). També s'acompanyarà el professorat en l'aplicació d'aquests criteris i instruments, per tal de validar-ne la seva utilitat i adequació.

És en aquesta segona etapa que s'ubica el projecte *Avaluar per a Transformar. Eines per aplicar a l'aula*, impulsat amb el suport de l'ACCD, que es proposa contribuir a donar valor, enfortir i consolidar els processos d'EPDJG que es duen a terme a escoles i instituts, i millorar les capacitats de docents i persones tècniques d'entitats per avaluar la transformació que generen aquest tipus d'actuacions en els diferents contextos educatius.

Per a això, ens proposem elaborar criteris i instruments per avaluar la transformació generada per les accions d'EpD que duen a terme a escoles i instituts, aplicar-los en els diferents nivells d'intervenció (personal, aula, centre i entorn), així com fer operatius els criteris i instruments elaborats a través de la plataforma online de la Guia d'orientacions pedagògiques competències i EpD, que permetrà vincular-los amb el currículum oficial.

3) OBJECTIUS I ABAST DE L'AVALUACIÓ

L'Objectiu d'aquesta avaluació és valorar els avenços, aprenentatges, dificultats i reptes que sorgeixen al llarg del desenvolupament del projecte, així com les decisions que es prenguin per anar adequant la intervenció al llarg de la seva execució i, de forma més específica, al context de la pandèmia de la Covid-19.

Per això volem impulsar una avaluació mixta i participada del procés desenvolupat, per tal d'anar identificant aspectes a millorar, en la mesura de les possibilitats del context de la pandèmia i totes les condicionants que està suposant en el seu desenvolupament.

Proposem com a objectius:

- Fer una valoració del procés desenvolupat, del grau d'execució del projecte, i dels avenços i aprenentatges generats al llarg del període de desenvolupament del projecte (disseny dels espais formatius, grau d'aplicabilitat, facilitació de les reflexions, acompanyament, síntesi i difusió dels resultats)
- Fer una anàlisi de l'impacte que ha suposat el context de la pandèmia pel COVID19 en l'execució del projecte, i veure quines mesures es poden prendre per minimitzar l'afectació d'aquest context al desenvolupament de les accions previstes.
- Identificar orientacions i recomanacions que puguin ser útils per a la incorporació de canvis i millores en les accions del projecte
- Promoure la participació en el procés d'avaluació, per tal de crear espais d'interacció i treball col·laboratiu entre els agents educatius a qui s'adrecen les diverses actuacions
- Valorar de manera participada el marc conceptual de la proposta d'Avaluació transformadora que constitueix l'eix vertebrador del projecte

Pel que fa als objectius de l'avaluació final, amb la finalitat de recuperar els aprenentatges que serveixen per millorar les fases posteriors, proposem com a objectius:

- Valoració del disseny, execució i resultats del projecte, i de les modificacions incorporades en base a l'avaluació del procés.
- Recuperació de les reflexions i aprenentatges sorgits al llarg del procés (grau de protagonisme dels agents implicats), que permetin fer recomanacions i conclusions en relació a l'assoliment dels objectius i resultats plantejats inicialment, contribuir al procés de presa de decisions en les diverses etapes del projecte, així com incorporar mesures de millora i adequació en futures intervencions.
- Identificar el grau de contribució que ha tingut el projecte, els seus resultats i difusió en els processos de transformació impulsats en altres espais per part de les persones participants (docents i personal d'ONG)
- Oferir eines per contribuir a rendir comptes en relació a l'ús dels recursos i obtenció de resultats

En relació a l'abast de l'avaluació (intermèdia i final) i les seves limitacions, serà necessari:

- Que l'equip d'avaluació integri l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH) recollit al Pla Director de l'ACCD durant el procés d'anàlisi i avaluació del projecte, així com l'enfocament de Teoria del Canvi (TdC).
- Que l'equip d'avaluació integri l'EGiBDH i la TdC als criteris, preguntes i indicadors d'avaluació

- Que els agents educatius, entitats i col·lectius titulars de drets participin activament en el procés d'avaluació

Els agents implicats en l'avaluació del projecte seran:

- Equip tècnic i de coordinació d'Edualter i de l'Escola de Cultura de Pau
- Representants dels col·lectius participants: fonamentalment docents i entitats d'EpDJG
- Representants d'altres entitats participats que es consideri oportú per part de l'equip d'avaluació (Associació de Mestres Rosa Sensat, CRP Les Corts).
- Altres agents que poden conèixer el projecte a través d'altres canals i vinculacions indirectes (seguiment per xarxes socials, en espais d'intercanvi, etc.)

4) PLA DE TREBALL I METODOLOGIA

4.1 Enfocament de l'avaluació

Es durà a terme un procés d'avaluació intermèdia i final del projecte, per tal de tenir una mirada externa, que contribueixi a orientar l'actuació, fer un seguiment dels avenços i aprenentatges, incorporar canvis i millores, i avaluar el procés desenvolupat.

La metodologia de l'avaluació haurà de garantir la participació de les persones titulars de dret, i caldrà consensuar el disseny i la planificació de l'avaluació, des del moment inicial i en totes les fases del procés. A més, caldrà que incorpori els enfocaments que orienten aquesta actuació: enfocament de gènere i basat en drets humans, enfocament d'educació crítica i transformadora.

4.2. Criteris d'avaluació i preguntes clau

Per a l'avaluació intermèdia es tindran en consideració els següents criteris:

Pertinència i rellevància: grau d'adequació dels objectius i resultats a les necessitats i prioritats de la població destinatària, si aquestes canvien, o si cal incorporar altres prioritats no previstes inicialment que contribueixin a assolir els resultats i objectius identificats. Serà important analitzar si les condicions derivades de la pandèmia han incidit en aquests criteris, i fer recomanacions per adaptar-los o corregir-los.

Cobertura: abast de l'actuació pel que fa a la quantitat i tipologia de les persones destinatàries. Valorar si es corresponen els destinataris reals de l'actuació amb els identificats.

Participació: anàlisi de la participació dels col·lectius protagonistes, especialment les dones, en les diferents fases del projecte, en els espais de presa de decisions i de representació, i el tipus de participació. Analitzar l'impacte de la pandèmia en la participació, i orientacions per

part de l'equip avaluador per tal d'incorporar correccions i recomanacions que puguin contribuir a millorar la participació.

Pel que fa a l'avaluació final, els criteris a considerar son:

Pertinència i rellevància: idoneïtat i pertinència del disseny, és a dir, grau d'adequació dels objectius i resultats amb les necessitats locals – globals.

Coherència: consistència entre els objectius, resultats esperats, activitats i indicadors plantejats. Coherència amb la missió / visió d'Edualter i l'ACCD.

Cobertura: abast local – global de l'actuació pel que fa a la quantitat i tipologia de destinataris directes o indirectes, valorant si els destinataris reals corresponen als identificats en la fase de planificació.

Participació: anàlisi de la participació dels col·lectius protagonistes, especialment les dones, en les diferents fases del projecte, en els espais de presa de decisions i de representació, i el tipus de participació.

Eficàcia: anàlisi dels principals assoliments del projecte en relació als objectius plantejats i els resultats esperats, tant inicialment com en el decurs de l'actuació.

Eficiència: anàlisi de la relació existent entre els resultats obtinguts i els recursos destinats en termes monetaris, humans i temporals. També de les relacions, comunicació interna i externa.

Sostenibilitat: factors clau que afecten la sostenibilitat del projecte, és a dir, la capacitat de contemplar i reaccionar als factors externs que condicionaran la seva viabilitat i continuació un cop finalitzada la intervenció.

Per a l'avaluació intermèdia es prioritzaran els criteris de pertinència i rellevància i participació. La resta s'acordaran al llarg de l'elaboració de la proposta metodològica.

L'equip avaluador presentarà una primera proposta de preguntes d'avaluació a Edualter, la qual haurà de donar resposta als criteris establerts en base a la matriu de planificació i a la resta de documents que es lliuraran, i en base a les orientacions establertes en el document model de TdR d'Avaluació de l'ACCD.

Serà responsabilitat de l'equip avaluador afegir els indicadors (qualitatius i quantitius) per als diferents criteris d'avaluació, que es considerin necessaris per donar resposta a les preguntes d'avaluació. Per tant, l'equip avaluador presentarà una proposta de preguntes d'avaluació i d'indicadors que requeriran l'aprovació per part d'Edualter.

4.3. Fases, Eines i Tècniques per a l'avaluació

L'equip avaluador presentarà una proposta de pla de treball, en el qual es descriurien les diferents fases de l'avaluació, les activitats que es desenvoluparan en cadascuna de les fases, amb un cronograma i uns productes resultants de cada fase.

La proposta ha de contemplar la part d'avaluació intermèdia, simultània al desenvolupament del programa, i la d'avaluació final.

Per a cada part caldrà detallar les fases següents:

- 1) Planificació: definició de les característiques de l'avaluació
- 2) Preparació de l'avaluació: elaboració de proposta de metodologia i criteris, preguntes, i indicadors d'avaluació
- 3) Fase de camp i anàlisi de resultats: recollida d'informació, treball de camp, anàlisi de resultats i elaboració d'informe preliminar
- 4) Gestió d'aprenentatges: socialització i validació d'informe preliminar per part dels principals actors implicats per donar a conèixer els principals aprenentatges, resultats i conclusions obtinguts, i per recollir el consentiment o les discrepàncies, que quedaran recollits en l'informe final d'avaluació, el qual inclourà també un apartat de recomanacions.

Per dur a terme l'avaluació intermèdia i l'avaluació final s'establiran diversos espais de coordinació entre l'equip responsable de l'avaluació i l'equip d'Edualter responsable de l'execució del projecte:

- Reunió inicial per planificar el procés
  - Reunió de valoració d'avenços i aprenentatges assolits en el marc del Grup de Treball Avaluar per Transformar, un cop finalitzades les sessions de treball.
  - Taller intermedi d'assessorament de fons sobre el projecte. Recomanacions i propostes d'incorporació de millores en l'etapa d'aplicació dels resultats del Grup de Treball, altres recomanacions o consideracions a fer en relació al desenvolupament del projecte.
  - Taller final de feed-back d'avaluació del procés desenvolupat.
- L'avaluació intermèdia durant el desenvolupament del projecte es farà mitjançant reunions de seguiment en les diferents etapes del projecte, així com de la consulta dels documents i resultats que es vagin generant. També es revisaran altres documents de referència que serveixen de suport a la construcció del marc conceptual de la iniciativa Avaluar per Transformar.
- L'avaluació final es farà mitjançant l'anàlisi dels resultats, la revisió dels documents generats durant el procés, i amb una sessió de valoració conjunta. Es buscarà el contrast de resultats amb la major quantitat de persones que han participat del projecte i altres referències rellevants (àmbit escolar, sector associatiu i administració).

4.4. Perfil de l'equip avaluador

Els aspectes tècnics i competències que haurà d'acreditar l'equip o persona avaluador/a son:

- Coneixements i/o formació en l'àmbit d'educació per al desenvolupament i la justícia global, així com en l'EGiBDH i en Teoria del Canvi.
- Experiència mínima de 2 anys en avaluació de projectes, especialment en projectes de cooperació i Educació per al Desenvolupament i la Justícia Global (EpDJG)
- Coneixement del teixit associatiu català, especialment les organitzacions del camp de la cooperació internacional, l'educació per al desenvolupament i la justícia global
- Experiència prèvia de treball amb entitats que treballen en l'àmbit de l'EpDJG
- Capacitat per a treballar en equip i per a les relacions humanes
- Es valorarà especialment que els equips o persones tinguin perfils que puguin cobrir tant la vessant tècnica com l'educativa.

4.5. Documents i fonts d'informació disponibles:

Es posarà a disposició de l'entitat avaluadora la següent documentació:

- Bases de la convocatòria per a projectes d'educació per al desenvolupament ACCD 2020
- Bases de la convocatòria per a projectes d'educació per a la justícia global Ajuntament de Barcelona 2019 (projecte cofinançat)
- Documentació resultant de la primera etapa del projecte (documents sessions Seminari Avaluar per Transformar, Informe d'avaluació del projecte curs 2019 – 2020)
- Document de formulació del projecte ACCD 2020 i del projecte presentat a la convocatòria del Ajuntament de Barcelona 2019
- Matriu de planificació
- Cronograma d'execució del projecte
- Pressupost del projecte
- Informes de seguiment i final (narratiu i financer)
- Productes elaborats (fonts de verificació) vinculats a l'execució del projecte

5. PRODUCTES ESPERATS

S'ha de diferenciar els productes de l'avaluació de mig termini, i l'avaluació final. L'equip avaluador serà responsable de l'elaboració dels següents productes per cadascun dels processos (mig termini i final):

1. Proposta metodològica, on es concretarà tot el referent a tècniques, eines, disseny de tallers, temporalitat i cronograma, respectant i deixant de manifest els enfocaments fixats en el present document.
2. Informe de treball de camp, on es detallarà les activitats realitzades, les persones participants, dates i llocs on s'han realitzat les accions, les valoracions i tot el que trobin rellevant, així com les possibles incidències i com s'han solucionat.
3. Informe preliminar, a entregar digitalitzat i amb format PDF, que seguirà l'esquema de l'informe final seguidament detallat.
4. Informe final, a entregar digitalitzat i amb format PDF, sense excedir les 50 pàgines i en català. Aquest, haurà de contenir:
  - Resum executiu (màxim 5 pàgines)
  - Introducció
  - Descripció de la intervenció avaluada, en un breu resum.
  - Anàlisi i interpretació de la informació recopilada i resultats de l'avaluació.
  - Conclusions
  - Lliçons apreses
  - Recomanacions, indicant a qui van dirigides: persones participants, entitat sol·licitant, entitat finançadora o altres.
  - Annexos.

S'annexaran a cada producte les fonts de verificació que demostrin l'assoliment dels indicadors plantejats, les quals integraran l'informe final.

6. AUTORIA I PUBLICACIÓ

Tots els productes hauran d'incloure explícitament en les portades de tots els documents que "l'opinió expressada per part de l'equip d'avaluació no correspon necessàriament a la de l'ACCD".

Queda establert als presents termes de referència que els drets d'autoria i de publicació formen part indivisible del contracte que es realitzarà, que tota la documentació i producció intel·lectual resultant del treball realitzat en l'àmbit d'aquest contracte per la persona o l'entitat signant, així com tota la informació complementària, es considerarà des de la seva elaboració com a propietat de l'organització. Eudalter, tindrà els drets exclusius per a publicar i/o difondre aquests resultats.

7. PLA DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ DE RESULTATS

Un cop l'equip avaluador hagi presentat els resultats de les seves anàlisis en els Informes d'Avaluació Intermèdia i Final, s'haurà de vetllar per què els resultats de l'avaluació s'utilitzin adequadament i satisfacin les demandes que han motivat la seva realització.

En aplicació dels principis de transparència i utilitat, i en la mesura possible, es promourà l'accés i la difusió dels resultats i els productes generats per l'avaluació amb l'objectiu de:

- Facilitar aprenentatges basats en evidències, útils per a la presa de decisions i per millorar la qualitat i la capacitat transformadora de futures actuacions.
- Retre comptes davant de la ciutadania de Catalunya.
- Fomentar la participació i l'accés dels col·lectius protagonistes als resultats de l'avaluació perquè contribueix a l'enfortiment de capacitats i promogui el seu apoderament, especialment de les dones.
- Caldrà descriure les activitats de comunicació necessàries per la difusió dels resultats de l'avaluació i especificar la necessitat que aquestes estiguin adaptades als diferents destinataris. Senyalar la necessitat que es descriguin els instruments que s'utilitzaran (medis audiovisuals, gràfics, documents escrits, etc..) i de les activitats que es duran a terme.

8. PRESENTACIÓ PROPOSTES

Caldrà establir la diferència entre les dues parts d'avaluació: Intermèdia i Final.

Cadascuna haurà d'incloure un calendari d'avaluació, detallat per setmanes per orientar les activitats a dur a terme durant el procés d'avaluació, i les dates previstes per al lliurament dels productes esperats i la data de tancament.

Els temps previstos (calendari): inici de l'avaluació intermèdia el 30 de setembre de 2021 fins al 30 de desembre de 2021 . A la finalització del programa, s'iniciarà l'avaluació final, que finalitzarà 3 mesos després.

El pressupost previst per a l'avaluació intermèdia i final no podrà excedir de 5.000 € impostos inclosos. Amb aquest import s'assumiran totes les despeses necessàries per la realització del servei (honoraris, desplaçaments, assegurances, dietes, comunicació i material fungible, o qualsevol altra despesa derivada de l'avaluació).

La data màxima per a la recepció de les propostes és el 3 de setembre de 2021. Durant els següents 10 dies es contactarà amb els equips candidats seleccionats per sol·licitar una entrevista.

Les propostes tècniques i econòmiques s'han d'enviar electrònicament, a l'adreça: edualter@pangea.org

Els correus rebuts rebran un missatge d'acusament de recepció i en el cas que abans del 13 de setembre de 2021 no es rebi cap altra comunicació, es donarà per entès que no han estat seleccionats per a la fase d'entrevistes.

Barcelona, 7 de Juliol de 2021